

TILAUSHINNAT YHDYSVALLOISSA:
 Yksi vuosikerta... \$5.50 Kuusi kuukautta \$3.00
 Kolme kuukautta... \$1.60 Yksi kuukausi... .60
CANADAAN:
 Yksi vuosikerta \$7.00; 6 kuukautta \$3.75; 3 kuukautta \$2.00
SUOMEN JA ULKOMAILLE:
 Yksi vuosikerta... \$8.50 Kuusi kuukautta... \$4.50
SUBSCRIPTION RATES IN THE UNITED STATES:
 One Year... \$5.50 Three Months... \$1.60
 Six Months... \$3.00 One Month... .60

TOVERI

LÄNNEN SUOMALAISEN TYÖVÄESTÖN ÄÄNENKANNATTAJA

ILMOTUSHINNAT: Kihlaus- ja vihkimä-ilmotukset \$3.00
 kerta, \$5 kaksi kertaa tavallista kokoa ja suuremmat ilmoitukset 70c palstatuimalta. Syyntymä-, nimenmuutos- ja kielitoilusta-ilmotukset \$2 kerta, \$3.50 kaksi kertaa tavallista kokoa. Kuuleman-ilmotukset \$3 kerta ilman väräilyä ja \$1 lisämaksua jokaiselta väräilyltä ja kiitollisuudesta. Haluante-tili-ilmotukset, korkeintaan 30 sanaa, \$1 kerta, kolme kertaa \$2. Naima- ja avioero-ilmotukset, korkeintaan 75 sanaa, \$4 kerta, kaksi kertaa \$7. Suuremmista yhteisö-ilmotuksista tilin mukaan 70c tuuma, ilmoitukset tehtäin joulussa (paikkakunta- ja yhteisö-ilmotukset) \$1.20 tuuma eli 15c rivi, lisätty \$ 60:sta kertaan. Kaikki muut lyhytkestäiset ilmoitukset 70c tuuma; 3 kuukauden sopimuksella 60c tuuma; 6 kuukauden sopimuksella 50c tuuma. Satunnaisia ilmoituksia tulee rahaa seurata mukana. Suomalaisyhteisö vastasi.

No. 175

Torstaina, Heinäkuun 28 p.—Thursday, July 28th.

1921.—NELJÄSTOISTA VUOSIKERTA.—VOL. XIV

KUN PÄÄSTÄÄN HALLITUKSEN RAHASÄKILLE

Kauppalavastokomitea tarvitsee rahaa vajauksien peittämiseksi

WASHINGTON, D. C., heinäk. 27 p. (Fed. Press). — Kauppalavastokomitean puheenjohtaja Lasker äskettäin ilmoitti että hallituksen kauppalavasto tuottaa tappiota tänä vuonna 250,000,000 dollaria ja että komitea tulee tarvitsemaan suuria summia kongressilta tänä vuonna tullakseen toimeen.

Tänään esittikin Lasker kongressin alahuoneelle pyynnön 125,000,000 dollarin myöntämiseksi lavastokomitealle. Pyyntö lykäyttiin rahanhankintakomitean lausunnon saamista varten.

Kauppalavaston hoito kurjaakin kurjempi.

Lasker sanoo kauppalavastokomitean huolista puhuessaan m. m.:

"Viime vuoden kuluessa oli kauppalavastokomitealla menoja seuraavasti:

Kongressin myöntämä \$100,000,000, ne \$80,000,000 jotka sillä olivat rahastossa vuoden alussa ja 200,000,000, mikä saatiin laivojen ja varustosten myynnistä. Näiden \$300,000,000 lisäksi komitea kulutti toiset \$200,000,000, mikä saatiin laivojen käytöstä. Kaiken kaikkiaan komitean menot nousivat \$680,000,000.

Komitean kirjat ovat valittavissa huonossa kunnossa. Niitä ei kutsuttu kirjoiksi missään liikelaitoksessa. Ne alettiin sodan painotuksen aikana ja niitä on pidetty yhtääläisesti häätilannejärjestelmän mukaisesti aina siihen saakka kun kontrolletti ryhtyi niitä ottamaan. Jokainen suuri korporatsio olisi aika ajoin velvoitettava näissä, jos sen kirjastoja olisi pidetty yhtä huolellisesti. Kauppalavaston käyttö on luonnollisesti ollut yhtä huolematonta kuin kirjojenkin hoito, sillä mitään liikettä ei voida kunnollisesti johtaa, ellei ole numeroita mihin voidaan luottaa.

Tämän lisäksi Lasker osoittaa, että käyttökuluista, jotka nousivat \$10,000,000, \$20,000,000, joka on minikäänlaista asianmukaista kuitteja olemassa. Ja hallituksen kauppalavastokomitean laivoja, joita nyt "vuokrataan" yksityisille laivayhtiöille, käytetään yhtä huolellottomalla ja hallituksen tappiota tuottavalla tavalla. Lasker lausuu siitä:

"Laivoja käytetään tänä päivänä seuraavalla hämmästyttävällä tavalla: Jollekin laivakorporaatiolle annetaan käytettäväksi joku määrä laivoja. Komitea saa niiden käyttämisestä korvausta kolme prosenttia bruttotuloista. Laivan liikkeellä pitämisen voi tuottaa häviötä, mutta laivan "vuokraaja" saa korvausta mainitun kolme prosenttia. Häviöt maksaa hallitus ja lopputilassa kansa."

Taistelut Vähässä-Aasiassa

(True translation filed with the Postmaster at Boston, Mass., July 28, 1921, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)

LONTOO, heinäk. 28 p. — Mustafa Kemal-pasha, Turkin nationalistisen hallituksen pää, on lähettänyt Konstantinopolin sähkösanoman, jossa pyytää keskushallitusta ryhtymään toimiin sandakkeen ententen lopettamiseksi kreikkalais-turkkilaisen sotaa, kerrotaan Konstantinopolissa Exchange-lennätintyötielle tuulessa tiedonannossa.

Ateena, heinäk. 28 p. — Kreikan virallisesta tiedotimistosta ilmoitetaan kaikista lähteistä tullen, että turkkilainen vastarinta Vähässä-Aasiassa on kokonaan murettu. Turkkilaisiin arvioidaan tähän mennessä menettäneen miehiä kaatuneissa, haavoittuneissa ja vangeiksi joutuneissa kaikkiaan 60,000. — Kreikkalaisten kerrotaan yrittävän ahdistaa kenialaisia Angoraan johtavan tien varrella.

Eipäs onnistunut

DES MOINES, Iowa, heinäk. 27 p. — Miesjoukko otti haltuunsa eilen b. lalla sosialistipuhujan, Mrs. Ida Crouch Hazlettin, juuri kun tämä oli alkamassa puhetta täkäläisen kirjastokokouksen rapissilla. Hän asetettiin automobiliin ja vietin poliisiasemalle, jossa miehet vaativat poliisipäällikköä vangitsemaan Mrs. Hazlettin, mutta tämä kieltäytyi silta. Poliisipäällikkö sanoo miesten olevan American Legionin jäseniä ja virkailijoita.

Mrs. Hazlett koetti saada poliisipäällikköä vangitsemaan kauppaapaita, mutta hän kieltäytyi tästä.

Parl päivää sitten ilmoitettiin Mrs. Hazlettin vangitun, mutta näyttää siltä, että hänet on ollut pakko vapauttaa.

Edustajien luku pienentynee RANSKAN PARLAMENTTISSA.

PARISI, heinäk. 28 p. — Ranskan valtiopäivien pienuksen, kuten tänä vuonna toimitettu väenlasku osoittaa, saa aikaan sen, että edustajien luku edustajajammarissa vähenee 626:sta 528:een kun toimitetaan uudet vaalit 1924, jollei nimittäminen ennen sitä lainlaadinnallista tietä muuteta edustajajärjestelmää. Jotkut edustajat ovat estäneet pienuentäväksi edustajien lukumäärän neljään saataan.

Alkaako käydä sietämättömäksi

CHICAGO, heinäk. 23 p. (F. P.) — Sosialistipuolueen sisällä toimineen Kolmannen kansainvälisen asiaajaneen komitean sihteeri J. Louis Engdahl on ottanut eronsa Cook kauntin sosialistijärjestön sihteeria toimesta.

Engdahlin eroaminen tapahtui sen jälkeen kun kauntin edustajain komitea oli erotanut hänet puolueen virallisen lehden Chicago Socialistin toimituksesta. Chicago Socialist on ollut ainoa sosialistipuolueen julkaisu, jossa on puhuttu suosiollisesti Kolmannesta kansainvälisestä.

Kauntijärjestön johtavat virkailijat eivät määrätystä systä tahtoneet suoraan erottaa Engdahlia sihteerin toimesta, mutta kun kerran oli erotettavaan ryhdytty, vaati Engdahl oikeistolaisen kanssa selvää peliä. Engdahlin tilalle ei ole vielä nimetty uutta sihteeria.

Engdahlilla 20 vuoden tuomio niskassaan.

Engdahl toimi puolueen äänenkannattajana American Socialistin toimittajana sen perustamisesta saakka, vuonna 1914. Sodan aikana asetettiin hänet useiden muiden sosialistipuolueen toimihenkilöiden kanssa "syytteen" ja tuomittiin 20 vuoden vankeuteen sotatoimien vastustamisesta syytettynä. Engdahl erotettiin lehden toimituksesta puolueen kansalliskongressin Chicagossa 1914, ja kun lehti sitten tuli Burlingtonin kiristyksen aikana lakkauteksi, ryhtyi Engdahl sen tilalle perustetun Chicago Socialistin toimittukseen.

Lakkolaisia rusikoidaan

ROCHESTER, N. Y., heinäk. 26 p. (F. P.) — Rochesterin poliisi käytti jo kolmannen kerran aseitaan lakkoilevia rakennustyöläisiä vastaan, kun lakkolaiset rikkurivt estää katuksiä laskevat rikkurit työskentelemästä lakonalaista työmaalla.

Lakkolaiset olivat kerääntyneet suurena joukkona rikkurien työmaan ympärille ja alkoivat nimeltä heitä, kun paikalle lähetetyt poliisit hyökkäsivät heitä vastaan, komentaen lakkolaisia hajuantamaan. Kun käskyä ei toteutu, avasivat poliisit tulen revolveristaan ja kun siltäkään ei ollut apua, ajoivat he autollaan lakkolaisien joukkoon.

Mellakassa kerrotaan lakkolaisia haavoittuneen ja loukkaantuneen. Toiset näistä kuljetettiin sairaalaan ja toiset vietin koteihinsa.

Mellakan jälkeen julkaisi majuri Edgerton kirjelmän kaupungin Hra-lehdissä, jossa hän pahotteli sitä seikkaa, että poliisit olivat joutuneet käyttämään aseitaan, mutta sanoi tämän olleen välttämätöntä sentähden, että lakkolaiset yrittivät käyttää joukkoproteestausta, s. o. kulkea kulkuvälineillä. "Me emme tule sitä sallimaan ja tulemme edelleenkin käyttämään kaikkia keinoja estääksämme sen", sanoo hän kirjelmässään.

Palkat alennet huimasti

PHILADELPHIA, Pa., heinäk. 26 p. (F. P.) — Valtion työdepartementti toimittaman tilaston mukaan on kuukauttomuolaisen keskimääräinen palkka Philadelphiaan pöirissä, missä ovat useimmat Penn. kutomot, ainoastaan \$1,000 vuodessa tai vähän yli \$20 viikossa. Tilasto käsittää \$6,056 työläistä. Edellisen vuoden ajalla oli samojen kutomujen työläisten keskimääräinen palkka lähes 30 dollaria viikolla. Tämän vuoden ajalla valittiin työttömyys ja palkanalennukset ovat kuitenkin tehneet siihen näin huomattavan alennuksen. Liikkeenhoitajain ja muiden kuukausi- ja vuosipalkalla työskentelevien, tavalla tai toisella liikkeen johtoon ja konttoriin työnsä osaan ottavien keskimääräinen vuositulo tekee \$2,600.

Yhdysvaltain ja Neuvostovaltien suhteet

Yhdysvallat vaatii Venäjää vapauttamaan yhdysvaltalaiset vangit

RIIKA, heinäk. 28 p. — Yhdysvaltain valtiosihteerin Hughesin virallisen nootin, jossa vaaditaan vapautettavaksi kaikki Venäjällä vankilassa olevat amerikalaiset, jätti Yhdysvaltain konsultt Albrecht täällä o. valle Neuvosto-Venäjän ministerille Leonid Starkille eilen illalla.

Askeettain Gorkille lähettämässään kaapelisanomassa Yhdysvaltain kauppa-sihteerin Hoover sanoi Yhdysvaltain ryhtyvän avustamaan Venäjän nälkääkärsiviä vain sillä ehdolla, että Venäjän hallitus vapauttaa kaikki Venäjällä vankilassa olevat amerikalaiset. Hughesin nootissa huomautetaan, että huolimatta siitä, että Fr. Nansen on Yhdysvaltain virallisen puolesta toimien tehnyt yrityksiä Venäjällä vankilassa olevien amerikalaisien vapauttamiseksi, heitä edelleen pidetään vangittuina.

Venäjän vankiloissa on nykyään noin kahdeksan amerikalaista ja niiden lisäksi on Venäjällä pidettyinä satakunta amerikalista, jotka eivät kuitenkaan ole vankiloissa.

Myöntäisi konsensiojia Amerikalte.

LONTOO, heinäk. 23 p. — Vastustukseen Japanin ryöstöhankeita kaukaisessa idässä olisi Venäjä halukas antamaan Yhdysvalloille etuoikeuksia konsensioihin näiden, lausui Venäjän kauppa-komissioneri Leonid Krassin täällä tänään.

"Venäjä on halukas suosimaan Yhdysvaltojen Siperian ja kaukaisen idän kehittämiseen", sanoi Krassin. "Venäjän kansa ei tule missään tapauksessa suvaitsemaan Japanin imperialismin valitsemia etuoikeuksia kaukaisen idän alueella."

"Venäjän neuvostohallitus olisi tänään valmis antamaan Yhdysvalloille Siperiassa ja kaukaisessa idässä selviä etuoikeuksia luonnonrikkauksien käyttämiseen ja kuljetukseen näiden, että se ei antaisi niitä millekään muulle maalle."

Krassin sanoi, että Venäjän nykyisissä oloissa on paljon sellaista, joka muistuttaa sisällissodan jälkeisiä oloja Amerikassa.

Syyttävät toimenpiteistä American Legionaa vastaan

ST. LOUIS, Mo., heinäk. 27 p. — Missouriin valtion American Legionin päämiehen, John F. Williams, on lähettänyt täkäläiselle Legionin osastolle kirjelmän, jossa hän sanoo että St. Louisin kauppa-kamari ja 12 muuta liikemiesten yhdistystä ja seuraava ovat lähettäneet salaista kiertokirjettä ympäri valtiota liikemiehille, joissa kirjelmässä kehoitetaan melua nostamaan tappamaan American Legionin osastot. Liikemiehet ovat kiukustuneet tälle veteraanien järjestölle sen takia, että se agitertaa sotaveteraanireille lisäpalkkion antamista, vaikka valtion varat eivät sitä kannattaisi.

Williams sanoo että tämä agitatio on jo vaikuttanut sen, että useat Legionin jäsenet, jotka samalla ovat kauppa-kamarien ja sellaisten jäseniä, ovat heittäytyneet pettureiksi ja vastustavat sotilaiden "bonusta".

Sanovat nälänhätää etelässä tavalliseksi

WASHINGTON, D. C., heinäk. 27 p. — Presidentin kirjelmä Punaosle Ristille ja terveydenhoitohallitukselle on kihoittanut etelävaltioiden viranomaisia lähettämään sähkösanomia tänne viranomaisille ja Punaosle Ristille. Näissä sähkösanomissa kehoitetaan selttää että siellä ja siellä ei ole mitään sellaista nälkää kansalla, jota tarvitsisi innostua. Todetaan että "viime vuonna kuoli pellegraan meikin yhtä paljon ihmisiä kuin nyt", "vain vähän enemmän nälkää kuin viime vuonna" j. n. e.

Työttömyys Portlandissa

PORTLAND, Ore., heinäk. 27 p. — Portlandin työttömien joukossa on paitsi toista tuhatta American Legionin jäsentä, sitä paitsi nelisen tuhatta entistä sotilasta, jotka eivät kuulu mainittuun sotaveteraanien järjestöön. Näin ilmottaa American Legionin Portlandin osasto ja lisää että on vakavasti ruvettava ajattelemaan, mitä ensi talvi tuo tullessaan, siltä viimeisen kuuden kuukauden kuluksaan on työttömyys lisääntynyt kaksinkertaiseksi.

"Venäjän kansan tarpeet ovat paljottaisuhuolittavia", seltti Krassin. "Ja Amerikan ydnenkumien paljottaisuhuolto parhaiten vastaisi niitä."

Valkoterrori Raivonnut Buenos Airesissa, Arg.

Buenos Aires, Argentiina, heinäk. 27 p. — Argentiinan "Patriottien" liiga, puoliksi militarinen järjestö, johon kuuluu vain porvareita ja heidän aseenkantajiaan on ryhtynyt avoimesti taistelemaan kaikkia radikaaleja aisteja vastaan Argentiinassa ja erikoisesti tässä kaupungissa. Liiga on esitöiseen murskannut täkäläisten satamatyöläisten lakon ja siinä se sai avustusta kaikilta kaupungin liikemiehiltä, joita suuttivat kommunistien ammattiyhdistysten "ilman ahetta" julistamat lakot, puistaan liipujen liehuttaminen kaduilla, sabotaasi y. m. s.

Satamatyöläisten lakko piti liikennettä seisauksissa tämän kaupungin satamassa kaksi viikkoa ja se sai saalistajat raivoihinsa, heidän mielestään kun työläisten vaatimukset olivat "aivan kohtuuttomia". Senrunkensa mainittu liigan mellastamisesta, useita kymmeniä radikaaleja on vankilassa, niiden joukossa ollen lukuisia ulkomaalaisia agitatoreita, toisia on sairaaloissa ja yleislakko, jonka työläiset julistivat protestiksi liigan harjoittamaa terroria vastaan, on murskattu ja satama "vapautettu" satamatyöläisten ammattiyhdistyksen kontrollista. Terrorin parhailleen riidessä oli työläisiä vankiloissa sadotain, mutta niitä on sitemmään useita vapautettu.

Hallituksen, joka on tähän saakka suhtautunut hieman suoepämmän radikaaleihin, on nyt ruvennut kohtelemaan heitä mitä suurimmalla ankruudella. Se antaa kaikenlaisia suojaa lakonrikkureille ja tukahuttaa kaikki työläisten yritykset osottaa mieltään jollakin tavalla.

Tämän taistelun aiheutti kysymys siitä, antaako vai ei hallitus suojelusta järjestymättömille kärräijille, joiden kanssa yhdessä järjestyneet, laivojen purkauksessa työskentelevät satamatyöläiset, eivät halunneet työskennellä. "Patriottien" liiga vaati hallitusta antamaan niille suojelusta

ITALIASSA ON JULISETTU YLEISLAKKO

Sen johdosta kun fascistit ovat murhanneet Grossetossa kommunisteja

LONTOO, heinäk. 27 p. — Central News-toimistolle lennätetään Roomasta: Työläiset ovat julistaneet yleislakon, joka koskee kaikkia työläisiä kautta Italian, seurauksena siitä kun fascistit ovat tappaneet lukuisia kommunisteja Grossetossa.

NEW YORK, heinäk. 27 p. — Venäjän neuvostohallitus on antanut neljälle New Yorkin ja kahdelle Washingtonin pankille virallisen ilmoituksen, että se on oikea omistaja mille 179,000,000 dollarille, jotka Bakmetieft on noihin pankkilaitoksiin tallettanut ollessaan Venäjän lähettämällä ennen neuvostohallitusta.

Sakilaiset tekevät jo murhiakin

HOUSTON, Texas, heinäk. 27 p. — League Cityssä ämmittin kuoliaksi eilen karjansaavattaja M. C. Benson kadulla. Murhan toimitti naamioitu miesjoukko, joka haulikoilla ampui urhean, kunnes hänen ruumiinsa oli sushauhaan lävistämä kuin seula.

Syy tähän tekoon on salaisuus. Jotakin päiviä sitten otti naamioitu miesjoukko Dickinsonissa kiinni murhan miehen veljen, G. C. Bensonin, pieksi hänet vähiin henkiin.

Kummankaan "lakia ja järjestystä" huoltavan teon tekijöistä ei viranomaisilla ole tietoaakaan.

"Yöllistä ulkoilmaurheilua"

BAYARD, Neb., heinäk. 27 p. — Tony Panker, joka sanoo olevansa kreikkalainen, on vakavasti loukkaantunut sen johdosta, että naamioitu miesjoukko otti hänet eilen kiinni, vei metsään, sitoi hänen kaulansa ympärille nuoran ja kidutti häntä tulilla hiilillä.

Tämä tapahtui siksi, että eräs tyttö oli sanonut Pankerin kohdelleen häntä pahoin.

Presidentti Harding neuvoo kongressia

WASHINGTON, D. C., heinäk. 27 p. — Presidentti Harding luki eilen kongressille kirjelmänsä, jossa puhutun rautateiden avustamisesta ja vielä viitataan farmarienkin avustamiseen. Sitä varten pitäisi sodanäkaisen rahastus-korporaation toimintaa laajentaa, jotta se voisi rahastaa rautateita ja maanviljelystä. Maanviljelijäin avustamiseksi on kongressissa esillä n. k. Norrisin lakiehdotus, jonka mukaan muodostettaisiin 100,000,000 dollarin pääomalla korporatsio ostamaan maanviljelijäin tuotteita ja myymään niitä ulkomaille. Mutta — kuten tiedetään — vastustan Morganin johtama amerikkalainen rahakapitalisti jättäilyshyönteä kaikkea tällaista "hallituksen liikemaailmaan tunkeutumista", jonka takia sellainen ei voi tulla kysymykseenäkään.

Sodanäkainen rautatiehallitus tulee tekemään presidentin kirjelmänsä mainittuista asioista yksityiskohtaisia esityksiä tuonnempaa. Kirjelmästä näkyy et tällä kertaa liene muuta tarkotusta kuin estää rahastuslainalaidina menemästä "väärälle tielle".

Neuvosto-Venäjä vaatii rahojaan

NEW YORK, heinäk. 27 p. — Venäjän neuvostohallitus on antanut neljälle New Yorkin ja kahdelle Washingtonin pankille virallisen ilmoituksen, että se on oikea omistaja mille 179,000,000 dollarille, jotka Bakmetieft on noihin pankkilaitoksiin tallettanut ollessaan Venäjän lähettämällä ennen neuvostohallitusta.

Maailma ei ottanut parantuakseen

CHICAGO, Ill., heinäk. 27 p. — Pari päivää sitten teki täällä ampumalla itsemurhan kuuluisa hyväntekeväisyysnainen, Mrs. Jennie B. Lathrop.

Kolmestoista vuotta elämästään pyyhitti hän kaidalta tieltä horjaltaneiden tyttöjen ja naisten aseman korjaamiseen. Öin päivin hän hääräsi tässä kohottamistyössänsä. Mutta jokaisen tilalle, jonka hän kohonnaus sai, lankei sata. Epätieto ja äärettömä väsymys olivat syynä itsemurhaan.

Maailma ei ottanut parantuakseen. Tämä ei ole ainoa hyväsyminen ja jalo yläluokan nainen, joka on koettanut pyyhittää elämänsä paikkatukseen kapitalismin lyömien iskujen jälkeä yksilöissä. Tämä teki itsemurhan vain siksi, että hän kati oli loppuun saakka rehellinen — eikä jättänyt koko hommaa, vetäytymällä syrjäin olkapäitään kohauttamaan ja sanoen: "Työväenluokan naiset ovat pahoja ja pahuudessaan parantamatomia" — niinkuin tavallisesti tällaisten "maailmanparantajien" käy.

He eivät pysty käsittelemään sitä, ettei voi olla toivoa seurauksen poistamisesta, jollei poisteta syytä.

ILLINOISIN KUVERNÖÖRI ANTAUTUNEE

Oikeustuin h u o mauttanut ettei Amerikassa ole kuninkaita

SPRINGFIELD, Ill., heinäk. 27 p. — Kuvernööri Small on päättänyt alistua vangittavaksi eikä ruveta aseelliseen vastarintaan oikeusviranomaisia vastaan. Yleisön jännitys menä alvan hukkaan, sillä ei tapahtunutkaan mitään ropäsevämpää, vaikka yleisö oli sitä saava toivonut.

Kuvernööri Smith antoi tilstaina lausunnon, jossa hän sanoo että kuningasta ei koskaan ole ollut Illinoisin valtiossa eikä siis kukaan — ei kuvernöörinkään — voi ottaa sellaista kantaa, että "kuningas ei voi tehdä väärin". Lisäksi sanoo tuomari ettei kuvernöörillä ole valtaa kutsua kansalliskaartia suojelemaan omaa korkein persoonaansa siinä tapauksessa, että kuvernööri syytetään törkeästä rikoksesta.

Mutta vaikka kuvernööri onkin ilmoittanut lakimiestensä kautta ettei hän tule vastustamaan vangitsemista, on hän kuitenkin lähtenyt vähän loitommalle, mennen eilen iltaunassa Chicagoon. Kauntin sheriffi Meyer aikoo kuitenkin matkustaa sinne kuvernöörin perässä ja antaa tälle vangitsemismääräyksen.

Tupakkatyöläisten vainoaminen Porto Ricossa

SAN JUAN, Porto Rico, heinäk. 28 p. — Ne 10,000 sikarintekijää, jotka tupakkatrusti sulki pois työstä viime joulukuussa, ovat edelleen suljetuina työstä. Trustin tarkoituksena, sukiesaan nämä työläiset pois työstä, on särkeä unionismi ja alentaa palkat.

Aseetut poliisit odottavat trustien määräyksiä, sadakseen alkaa kapuloimaa ja ampumaan näitä työläisiä. Miehii ja naisia on vaskattu vankilaan tekosyiden perusteella sadottain, tullen tuomituiksi pitkiiksi ajoiksi, mutta mellakoimisesta, senjälkeen kun heitä on ensin ammuttu ja pahoindipidetty. Useassa tapauksessa heiltä on kielletty takaukset ja tilaisuus nähdä tuttavain talikka lakimiestä. Työläisten kodeissa on käyty hyökkäilleet työläisten kimppeen kaduilla, ilman mitään syytä.

Tupakkatrusti koettaa saada rikkureita, maksamalla heille korkeita palkkoja. Yksi ehto, mihi rikkurien täytyy suostua on se, etteivät lue työläisten sanomalehtiä.

Taloudeellinen asema Ranskassa

PARISI, heinäk. 28 p. — Rahaministeri Doumer on edustajakamarin raha-asiaainvaliokunnassa äskettäin antanut muutamia tietoja nykyisestä rahaa-asiallisesta tilanteesta. Ministeri vastusti jyrkästi setelilakon lisäämistä ja rautatietariffin korottamista. Ranskan tulee tehdä uhrauksia, sanoi ministeri, mahdollisuuksien hankkimiseksi Saksan obligatioiden sijoittamiseksi. Kaikissa tapauksissa täytyy vuoden loppulla, ehkä marraskuussa, ottaa suuri laina. Tasapaino kulunkirvoissa pitää olla tydyllisesti saavutettu vuonna 1923. Siihen päästään liikekierrosta verottamalla, jos se käy tarpeelliseksi, ja ylipäätään menojia supistamalla. Doumer ilmoitti hallituksen erityisesti suunnitteleman sotilasbudjetin asteettaista supistamista. Sotalaitos nielee nykyään 4,700 miljoonaa frangia.

Vihreitä armeijoita pitäisi järjestettävän kaakkois-Venäjällä.

KONSTANTINOPOLI, heinäk. 28 p. — Venäjän kaakokosassa on ryhdytty järjestämään vihreitä armeijoita, joihin kuuluu 1000—10,000 miehen hunkun ja jotka ovat ryhtyneet taistelemaan bolsheveike vastaan Kubanissa ja muilla seuduilla pohjois-Kaukaslaassa. Nämä armeijat ovat samanlaisia kuin olivat rosvopäällikkö Mahnon armeijat, jotka hajoitettiin wrangleilaisten kärsimä tappion jälkeen.

Berlini, heinäk. 28 p. — Vardosta tullessa tiedonannossa kerrotaan venäläisistä linnoituksista ammutun saksalaisia laivoja, jotka ovat olleet minnoja lakaisemassa Kuolan niemimaan edustalla, Pohjoisella Jäämerellä. Saksalaisista laivoista kerrotaan vastatun tuleen, mutta kummankaan puolen ei sanota kärsineen vaurioita. Saksalaiset laivat ovat perjettäneet Vardon edustalle jättäneet minojen lakaisemisen sikseen toistaiseksi.

Presidentti Harding neuvoo kongressia

WASHINGTON, D. C., heinäk. 27 p. — Presidentti Harding luki eilen kongressille kirjelmänsä, jossa puhutun rautateiden avustamisesta ja vielä viitataan farmarienkin avustamiseen. Sitä varten pitäisi sodanäkaisen rahastus-korporaation toimintaa laajentaa, jotta se voisi rahastaa rautateita ja maanviljelystä. Maanviljelijäin avustamiseksi on kongressissa esillä n. k. Norrisin lakiehdotus, jonka mukaan muodostettaisiin 100,000,000 dollarin pääomalla korporatsio ostamaan maanviljelijäin tuotteita ja myymään niitä ulkomaille. Mutta — kuten tiedetään — vastustan Morganin johtama amerikkalainen rahakapitalisti jättäilyshyönteä kaikkea tällaista "hallituksen liikemaailmaan tunkeutumista", jonka takia sellainen ei voi tulla kysymykseenäkään.

Sodanäkainen rautatiehallitus tulee tekemään presidentin kirjelmänsä mainittuista asioista yksityiskohtaisia esityksiä tuonnempaa. Kirjelmästä näkyy et tällä kertaa liene muuta tarkotusta kuin estää rahastuslainalaidina menemästä "väärälle tielle".

Maailma ei ottanut parantuakseen

CHICAGO, Ill., heinäk. 27 p. — Pari päivää sitten teki täällä ampumalla itsemurhan kuuluisa hyväntekeväisyysnainen, Mrs. Jennie B. Lathrop.

Kolmestoista vuotta elämästään pyyhitti hän kaidalta tieltä horjaltaneiden tyttöjen ja naisten aseman korjaamiseen. Öin päivin hän hääräsi tässä kohottamistyössänsä. Mutta jokaisen tilalle, jonka hän kohonnaus sai, lankei sata. Epätieto ja äärettömä väsymys olivat syynä itsemurhaan.

Maailma ei ottanut parantuakseen. Tämä ei ole ainoa hyväsyminen ja jalo yläluokan nainen, joka on koettanut pyyhittää elämänsä paikkatukseen kapitalismin lyömien iskujen jälkeä yksilöissä. Tämä teki itsemurhan vain siksi, että hän kati oli loppuun saakka rehellinen — eikä jättänyt koko hommaa, vetäytymällä syrjäin olkapäitään kohauttamaan ja sanoen: "Työväenluokan naiset ovat pahoja ja pahuudessaan parantamatomia" — niinkuin tavallisesti tällaisten "maailmanparantajien" käy.

He eivät pysty käsittelemään sitä, ettei voi olla toivoa seurauksen poistamisesta, jollei poisteta syytä.

Taloudeellinen asema Ranskassa

PARISI, heinäk. 28 p. — Rahaministeri Doumer on edustajakamarin raha-asiaainvaliokunnassa äskettäin antanut muutamia tietoja nykyisestä rahaa-asiallisesta tilanteesta. Ministeri vastusti jyrkästi setelilakon lisäämistä ja rautatietariffin korottamista. Ranskan tulee tehdä uhrauksia, sanoi ministeri, mahdollisuuksien hankkimiseksi Saksan obligatioiden sijoittamiseksi. Kaikissa tapauksissa täytyy vuoden loppulla, ehkä marraskuussa, ottaa suuri laina. Tasapaino kulunkirvoissa pitää olla tydyllisesti saavutettu vuonna 1923. Siihen päästään liikekierrosta verottamalla, jos se käy tarpeelliseksi, ja ylipäätään menojia supistamalla. Doumer ilmoitti hallituksen erityisesti suunnitteleman sotilasbudjetin asteettaista supistamista. Sotalaitos nielee nykyään 4,700 miljoonaa frangia.

Vihreitä armeijoita pitäisi järjestettävän kaakkois-Venäjällä.

KONSTANTINOPOLI, heinäk. 28 p. — Venäjän kaakokosassa on ryhdytty järjestämään vihreitä armeijoita, joihin kuuluu 1000—10,000 miehen hunkun ja jotka ovat ryhtyneet taistelemaan bolsheveike vastaan Kubanissa ja muilla seuduilla pohjois-Kaukaslaassa. Nämä armeijat ovat samanlaisia kuin olivat rosvopäällikkö Mahnon armeijat, jotka hajoitettiin wrangleilaisten kärsimä tappion jälkeen.

Berlini, heinäk. 28 p. — Vardosta tullessa tiedonannossa kerrotaan venäläisistä linnoituksista ammutun saksalaisia laivoja, jotka ovat olleet minnoja lakaisemassa Kuolan niemimaan edustalla, Pohjoisella Jäämerellä. Saksalaisista laivoista kerrotaan vastatun tuleen, mutta kummankaan puolen ei sanota kärsineen vaurioita. Saksalaiset laivat ovat perjettäneet Vardon edustalle jättäneet minojen lakaisemisen sikseen toistaiseksi.

Joko on luottojärjestelmä singuttu liikaa?

NEW YORK, heinäk. 27 p. — New Yorkin pörssiin ilmoitettiin tänään että osakevälittäjäfirma Chandler Brothers & Co. on vararikossa. Tämä on suuri pörssiliikettä harjoittava liikehuone, jolla, paitsi New Yorkissa, on ollut kontoreita Philadelphiaassa ja Chicagossa.

Osapa Saalistaja Rikastuu.

TORONTO, Canada, heinäk. 28 p. — Täällä on muudan talonmestaja, joka ottaa kaksi dollaria siltä, että antaa huoneidenetsijän vain katsoa huoneita. Jos katsoja jää muutamaa aikaa päivää kohti, niin huoneet kannattaa silloin pitää aina tyhjillä.

Japani ottaa osaa konferenssiin.

TOKIO, heinäk. 23 p. — Japanin ministeristö on päättänyt hyväksyä kehottuksen, koskien osanottamista suurvaltojen konferenssin, jossa keskustellaan kaukaisen idän kysymyksistä. Japani lähettää vastauksen Yhdysvaltain noottiin, jossa käsitellään tätä kysymystä, läheisessä tulevaisuudessa.